

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IENW/BSK-2022/188214

Datum 6 september 2022
Betreft Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026,
Integraal Beleidskader Natuur Waddenzee, trilaterale
regeringsconferentie 2022 en kennisregisseur

Geachte voorzitter,

Met deze brief willen wij u informeren, mede namens de minister voor Klimaat en Energie, over enkele onderwerpen aangaande de Waddenzee en het Waddengebied zoals deze zijn besproken in het Bestuurlijk Overleg Waddengebied (BO Waddengebied) en marge van de Toogdag voor de Wadden op 20 juni 2022.

Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026

De partijen in het BO Waddengebied hebben geconcludeerd dat er op dit moment onvoldoende basis is om het concept Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026 (verder: Uitvoeringsprogramma) ter instemming voor te leggen, aangezien er nog een aantal aandachtspunten zijn. Dit wordt ook onderkend door het Omgevingsberaad Waddengebied (verder: Omgevingsberaad).

Dit betreft onder meer de financiering. Het gaat hierbij zowel om procesmiddelen voor het Uitvoeringsprogramma, als ook om middelen voor (mogelijk) te nemen maatregelen tot 2026 maar ook daarna. Dit laatste raakt de discussie over het wegvallen van investeringsmiddelen in het Waddengebied na 2026 vanwege het beëindigen van het Waddenfonds. Afgesproken is dat betrokken partijen, zowel Rijk als regio de komende periode de financiële mogelijkheden gaan bespreken.

Ook een aantal - vaak al langlopende - dilemma's zoals ook benoemd in de brief van 20 januari 2022¹, vraagt nog nadere aandacht. Afgelopen voorjaar is in een informeel BO Waddengebied verkennend gesproken over twee van die dilemma's, namelijk landbouw versus natuur bij zoet-zout overgangen en natuur Waddenzee versus bereikbaarheid en leefbaarheid in het Waddengebied. Dit was een goed gesprek waarbij de verschillende kanten van de beide dilemma's zijn verkend. Tegelijkertijd hebben we moeten constateren dat de dilemma's zich niet zomaar laten oplossen en dat we daarvoor samen een zorgvuldig en goed onderbouwd proces inzetten.

Het streven is om voor de dilemma's als ook voor het financiële vraagstuk en de andere aandachtspunten te komen tot voorstellen die voldoende basis geven om begin 2023 met het Uitvoeringsprogramma in te kunnen stemmen.

¹ Kamerstukken 29 684, nr. 221

Integraal Beleidskader Natuur Waddenzee

Een gemeenschappelijke noemer bij bovengenoemde dilemma's betreft de verhouding tussen (economische) activiteiten en de natuur van de Waddenzee. Momenteel wordt onder verantwoordelijkheid van de minister voor Natuur en Stikstof gewerkt aan een Integraal Beleidskader Natuur Waddenzee (verder: Beleidskader). Het Omgevingsberaad heeft aangegeven dat er geen discussie is over nut en noodzaak van het Beleidskader. Conform de motie De Groot en Bevers² wordt er gewerkt aan draagvlak voor dit Beleidskader. Dat vergt een zorgvuldig te doorlopen proces, gelet op de vele belangen in het gebied. Het streven is dat de minister voor Natuur en Stikstof de Kamer in het najaar informeert over de hoofdlijnen van het Beleidskader.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Ons kenmerk
IENW/BSK-2022/188214

Trilaterale regeringsconferentie 2022 te Wilhelmshaven

De veertiende trilaterale regeringsconferentie voor de bescherming van de Waddenzee vindt van 28 november tot 1 december 2022 plaats in Wilhelmshaven (Duitsland). De Nederlandse regering is hierbij vertegenwoordigd door de minister voor Natuur en Stikstof. Het is de intentie om tijdens de conferentie de 'Verklaring van Wilhelmshaven' te ondertekenen. Daarnaast werken Denemarken, Duitsland en Nederland aan een gezamenlijk beheerplan: het Single Integrated Management Plan (SIMP). De consultatie van de conceptversie van de 'Verklaring van Wilhelmshaven' en het SIMP vinden tegelijk plaats. Het Omgevingsberaad en de Beheerautoriteit Waddenzee zijn om advies gevraagd.

Uw Kamer wordt in aanloop naar de regeringsconferentie nog apart geïnformeerd over de trilaterale regeringsconferentie en de inzet van de Nederlandse regering.

Kennisregisseur - duurzame kennishuishouding Waddengebied

Naar aanleiding van het BO Waddengebied van juni 2021³ is de Waddenacademie gevraagd zich om te vormen tot een onafhankelijke kennisregisseur (Waddenacademie 2.0). Ook is de Waddenacademie gevraagd om, op basis van een geschetst eindbeeld, een meerjarig operationeel plan (MOP) inclusief meerjarige financiering op te stellen en toe te werken naar een duurzame inrichting en aansturing van de kennishuishouding. Het afgelopen jaar is er door de Waddenacademie veel werk verzet aan het MOP, de contouren voor een meerjarige kennisagenda 2023-2027 en de onderzoeksopgave 2023. De partijen in het BO Waddengebied hebben echter moeten vaststellen dat het concept-MOP de door het Waddenfonds beschikbare middelen overschrijdt. De komende periode gaan de betrokken partijen met elkaar in overleg om te komen tot een MOP passend bij het beschikbare budget.

De inzet is om het MOP eind dit jaar in het BO Waddengebied vast te stellen, tezamen met de contouren en de onderzoeksopgave.

Tot slot

De Toogdag Wadden vond dit jaar plaats in Delfzijl, na een digitale editie in 2021. Aan de rand van de Eems-Dollard is goed te zien hoe partijen samenwerken om de waterkwaliteit en de natuur in het gebied te herstellen en tegelijkertijd (nieuwe) kansen te creëren voor de economische sectoren. Maar ook werd maar al te duidelijk dat we voor grote uitdagingen staan in de toekomst. Mede als gevolg van de klimaatverandering, welke zorgt voor zeespiegelstijging waardoor wadplaten niet meer droog zullen vallen en extreme weeromstandigheden als droogte en

² Kamerstukken 29 684, nr. 224

³ Kamerstukken 29 684, nr. 219

daarmee verzilting en beperkte zoetwaterbeschikbaarheid in het gebied. Ook leidt een temperatuurstijging ertoe dat bepaalde soorten en planten zich gaan ontwikkelen ten koste van andere. Hierdoor ontstaat een verstoring in de balans in het ecologisch systeem van het gebied.

Dit vraagt om 'waarkhanden dij t laand plougen'⁴ zoals muzikaal werd verwoord tijdens de Toogdag. Maar bovenal vraagt het, voor nu en in de toekomst, om een gezamenlijke inzet om de doelstellingen voor de Waddenzee én het Waddengebied te kunnen realiseren.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Ons kenmerk
IENW/BSK-2022/188214

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Mark Harbers

DE MINISTER VOOR NATUUR EN STIKSTOF,

Christianne van der Wal-Zeggelink

⁴ Waarkhanden, tekst: Marlene Bakker